

Er is ook een website, met „high-quality linksto museum home pages”. Het zijn allemaal musea die Vlaamse of Nederlandse kunst in hun collectie hebben. Men vindt er links naar voor de hand liggende websites als die van het Amsterdamse Rijksmuseum, het Antwerpse Museum voor Schone Kunsten, de Hermitage in Sint-Petersburg, het Metropolitan Museum in New York en de Londense National Gallery. Maar er zijn ook minder bekende namen, zoals de Bob Jones University Museum and Gallery (Greenville, SC), het Musée des Beaux-Arts in Valenciennes en het Kaiser Wilhelm Museum in Krefeld. En men komt er ook grote musea tegen, waarvan eigenlijk weinigen weten dat ze een rijke collectie kunst uit de Lage Landen herbergen, zoals het Pushkin Museum voor Schone Kunsten in Moskou. In Oost-Europa en Cuba liggen nog vele schilderijen uit Vlaanderen en Nederland te wachten om ontdekt te worden.

<http://www.codart.nl>

Belgia w Relacjach Polaków verzamelt een aantal teksten van Poolse auteurs over de relaties tussen hun vaderland en België. De behandelde periode loopt van de 16e eeuw tot de laatste helft van de 20e eeuw. De gekozen fragmenten zijn heel uiteenlopend. Er is o.a. een tekst van Stanisław August Poniatowski (zijn curriculum in chronologische én causale volgorde: Pools gezant in Sint-Petersburg, minnaar van Catharina de Grote, koning van Polen van 1764 tot 1795), maar ook een bericht uit Brussel van Joachim Lelewel (1786-1861), die na zijn deelname aan de revolutie van 1830-1831 als invloedrijke balling in de Belgische hoofdstad leefde en daar nauwe contacten onderhield met de grote internationale utopisch-socialisten.

De bekendste auteur die aan het woord komt, is ongetwijfeld de Nobelprijswinnaar Henryk Sienkiewicz (1846-1916) die hier vertegenwoordigd is met een paar dagboekantekeningen gemaakt tijdens een verblijf in Oostende in 1874. Sienkiewicz, auteur van o.a. reisbrieven, patriotische novellen, kinderboeken en historische romans, is vooral bekend door zijn epische roman *Quo Vadis* (1896). Dat dit boek zijn populariteit niet alleen dankt aan de gelijknamige sandalenfilm van Mervyn LeRoy uit 1951, blijkt uit de stroom vertalingen kort na de publicatie. Zo verscheen de eerste Nederlandse vertaling reeds in 1898, en werd ze in 1910 nog eens overgedaan.

MARIA BARBARA STYK (red.), *Belgia w Relacjach Polaków. Antologia (XVI-XX W)*. Lublin: Towarzystwo Naukowe (Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego), 1999; 320 p. ISBN 83-87703-63-x. fax 0048 81 524 31 77 / <http://www.kul.lublin.pl/tn>

Filip Matthijs

Oldenburg: een draaischijf voor de neerlandistiek in Noordoost-Europa

In 1972 pleitte Jan Goossens in *Ons Erfdeel* voor een leerstoel Nederlands in Neder-Saksen. In deze grote Duitse deelstaat met zijn lange grens met Nederland ontbrak lange tijd de mogelijkheid om op universitair niveau Nederlands te studeren. Er bestond wel een éénmans-lectorat in Göttingen. Pas in het begin van de jaren tachtig werd aan de jonge universiteit van Oldenburg gestart met een leerstoel Nederlands. Die behoorde samen met Germanistiek, Anglistiek en Slavistiek tot de vakken die men in de vakgroep Literatuur- en Taalwetenschappen kon volgen.

In Oldenburg werd dus pas in 1974 een universiteit opgericht, genoemd naar Carl von Ossietzky (1889-1939). Deze journalist en pacifist werd in 1933 gevangen gezet door de nazi's. In 1936 ontving hij de Nobelprijs voor de vrede, die hij echter nooit in ontvangst heeft mogen nemen. De nieuwe universiteit onderhoudt contacten met onderwijsinstellingen over de hele wereld, maar vooral met de universiteit in het nabijgelegen Groningen zijn er intense banden.

In het begin kon men aan deze universiteit enkel een paar algemene cursussen Nederlands volgen. In 1981 werd Francis Bulhof benoemd tot hoogleraar van de nieuwe leerstoel Nederlandse literatuurwetenschap en er werd ook een lector aangesteld die zich bezighield met taalkunde en *Landeskunde*. Sinds 1984 bestaat er een volledige opleiding neerlandistiek. In 1989 werd A.N. Sturm benoemd tot titularis van de leerstoel Nederlandse taalkunde. In 1997 volgde Ralf Grüttemeier de in 1995 gepensioneerde Bulhof op. Anno 2000 bestaat de staf uit 7 personen waaronder twee hoogleraren. Het aantal studenten is moeilijker te achterhalen, omdat dit per semester nogal eens varieert. Op dit ogenblik volgen ongeveer 170 studenten Nederlands als hoofd- of als bijvak, het hoogste aantal ooit. Daarmee heeft Oldenburg samen met Munster de grootste afdeling Nederlands in Duitsland.

De studie neerlandistiek omvat naast taal-

lessen, literatuurwetenschap, taalkunde en *Landeskunde*. Literatuurwetenschap bevat de Nederlandstalige literatuur van de twaalfde eeuw tot vandaag. De klemtoon ligt wel op de hedendaagse letterkunde. In de lessen taalkunde leert men de grammatica en fonetiek van het Nederlands aan. *Landeskunde* brengt de studenten kennis bij over de sociale en culturele geschiedenis van Vlaanderen en Nederland. Zoveel mogelijk wordt de evolutie in beide landen vergeleken met die in Duitsland. Men kan zich ook verder specialiseren. Dan hebben de studenten de keuze tussen literatuurwetenschap en taalkunde.

In het wintersemester van 1998 werd in Oldenburg met de nieuwe opleiding „Niederlande-Studien” begonnen. Met deze nieuwe studierichting wil men inspelen op de toenemende Duitse interesse voor Nederland. Deze interdisciplinaire Magisteropleiding is een samenwerking met de Rijksuniversiteit van Groningen. Tijdens de studie is trouwens een verblijf aan de Groningse Universiteit verplicht: een semester als men „Niederlande-Studien” als bijvak volgt, twee bij een studie als hoofdvak. Aan de Groningse universiteit werd ook een leergang „Duitsland-studies” ingericht. De nieuwe studie is meer op de praktijk gericht. De opleiding neerlandistiek blijft de basis, maar na een tussentijdse proef kan men voor „Niederlande-Studien” kiezen. Ook studenten die een opleiding neerlandistiek aan andere Duitse universiteiten gevolgd hebben, kunnen zich inschrijven. De studie bestaat uit vier onderdelen: economie; recht; geschiedenis, sociologie en politiek van de Nederlanden en Duitsland, en ten slotte *Landeskunde* van de Nederlanden. Met deze nieuwe studierichting hoopt de initiatiefnemer, Ralf Grüttemeier, de studenten beter voor te bereiden op de arbeidsmarkt. Dankzij deze studie zullen de afgestudeerden aan beide zijden van de grens aan de slag kunnen. Men wil hen opleiden tot tussenpersonen die zowel de taal als de cultuur en de economie van beide landen goed kennen. De nieuwe opleiding is gestart aan het begin van het wintersemester van 1998 en zal eind 2002 geëvalueerd worden.

Zowel de studie neerlandistiek als „Niederlande-Studien” kunnen als hoofd- en als bijvak gevolgd worden en men kan ze ook in het kader van een lerarenopleiding studeren.

In 1980 sprak Herman Vekeman in een bijdrage in dit tijdschrift zijn verwondering uit over het feit dat de universitaire voorzieningen

voor de neerlandistiek in Neder-Saksen tot op dat ogenblik ondermaats gebleven waren. Hij hoopte dat de nieuwe leerstoel Nederlands in Oldenburg daar verandering in zou brengen. Hij kan gerust zijn. Oldenburg is in twintig jaar uitgegroeid tot een van de belangrijkste leerstoelen Nederlands in Duitsland en het is een draaischijf voor de neerlandistiek in het Noordoosten van Duitsland.

Dirk van Assche

Niederländische Abteilung Universität Oldenburg, Ammerländer Heerstrasse 67-69, Postfach 2503, D-26111 Oldenburg Tel.: (+49)441.798.20.45. Fax: (+49)441.798.21.15.

Bibliografie:

JANGOOSSENS, „De Duitse germanistiek en het Nederlands”, in *Ons Erfdeel*, 1972, XV, nr. 5, pp. 22-32.

HERMAN VEKEMAN, „De actuele situatie van de neerlandistiek in de Duitse Bondsrepubliek”, in *Ons Erfdeel*, 1980, XXIII, nr. 5, pp. 645-654.

CAANS: bijna dertig jaar „Nederlandse studies” in Canada

In Edmonton, hoofdplaats van de Canadese provincie Alberta, vond van 24 tot en met 31 mei 2000 het jaarlijkse *Congress of the Social Sciences and Humanities* plaats. Tijdens deze bijeenkomst presenteren docenten en vorsers de resultaten van hun laatste onderzoeksprojecten. Ook het hoofdbureau van de CAANS (Canadian Association for the Advancement of Netherlandic Studies) hield in de schoot van het congres traditiegetrouw haar jaarvergadering. De CAANS werd in de vroege jaren '70 opgericht onder impuls van Christopher Levenson, een academicus die zich had verdiept in de 17e-eeuwse Nederlandse poëzie. De CAANS moest een vereniging worden voor geïnteresseerden in de neerlandistiek. Een „Journal” zou alle leden op de hoogte houden van de interessantste ontwikkelingen in de studie van de Nederlandse taal en cultuur.

Tijdens de jaarvergadering van de CAANS in Edmonton viel me de grote verscheidenheid van thema's op die door de sprekers werden gepresenteerd. Er was veel aandacht voor literatuur, taalkunde, filosofie en godsdienst, met lezingen over Anna Blaman, F. Bordewijks *Karakter*, diermetaforen in het Nederlands, een zoektocht naar een „Nederlandse Nietzsche”, antisemitisme en moderne devotie. Ook historische onderwerpen trokken de aandacht. Zo werd onder meer het lot aangekaart van de „Dutch loyalists”, Nederlandse migranten die tijdens de